

Dosarul nr. 2ra-791/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. N. Arabadji)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Sîrbu, I. Țurcan)

DECIZIE

9 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu și menținută hotărârea din 30 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 13 martie 2020, Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că i-a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei în termen, drept protejat de art. 6 § 1 din CEDO, având în vedere faptul că procesul de judecată inițiat de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Trușeni, intervenient accesoriu Elena Stratulat cu privire la anularea deciziei Consiliului comunei Trușeni nr. 12/4 din 8 noiembrie 2010 cu privire la vânzarea-cumpărarea loturilor de teren pomicol în întovărășirile pomi

legumicole, în temeiul căreia dânsa a dobândit dreptul de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX, durează deja 8 ani de zile.

A comunicat că, la moment, cauza nominalizată, ca urmare a multipleror rejudecări și revizuirii se află pe rolul Curții de Apel Chișinău, ședința de judecată nefiind încă fixată.

Totodată, ultimul număr cunoscut al dosarului la Curtea de Apel Chișinău a fost cel al cererii de revizuire aflată în gestiunea judecătorului Anatol Pahopol, nr. 2-16171529-02-3rh-04112019.

Conform informației plasate pe portalul web, pe rolul Curții de Apel Chișinău, cu statut de pendinte se află cauza Oficiul Cancelariei de Stat Chișinău împotriva Consiliului comunei Trușeni cu nr. 2-16171529-2-33-09032020, care potrivit bănuielilor poate reprezenta dosarul de referință.

Reieșind din cronologia evenimentelor, a remarcat că judecarea cauzei civile ce are ca miză dreptul de proprietate al ei, durează deja 8 ani, pe motiv că pe parcursul judecării cauzei acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost respinsă prin două hotărâri a instanței de fond, care ulterior au fost casate prin două decizii a Curții de Apel Chișinău, dintre care ultima a fost supusă revizuirii și urmează a fi rejudecată în alt complet în cadrul Curții de Apel (a treia oară).

Referitor la criteriile de apreciere a respectării termenului rezonabil, transpuse în prezenta speță, a reținut că principiul examinării cauzelor judiciare în termen rezonabil se regăsește în prevederile art. 14.3 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice adoptat la 16 decembrie 1966 la New York.

Obligația de respectare a termenului rezonabil prevăzut de art. 6 § 1 din CEDO este o obligație de rezultat care incumbă statelor-părți la CEDO.

A relevat că cauza inițiată de Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nu deține un grad sporit de complexitate sub aspectul circumstanțelor de fapt, de drept și de procedură, pentru a justifica examinarea cauzei într-un termen atât de prelungit.

Or, în speță prima hotărâre a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a fost emisă abia la 9 februarie 2015, adică la 3 ani de la depunerea cererii de chemare în judecată, iar în total la cele 3 nivele de jurisdicție a fost depășit termenul de 6 ani, cauza fiind în prezent pendinte.

Comportamentul ei nu a fost unul de rea-credință și nu a avut ca scop tergiversarea procesului, prin urmare, nu a fost de natură să justifice depășirea termenului rezonabil.

Mai mult, unii participanți la proces au depus cereri de urgentare a examinării cauzei încă în anul 2013, în timp ce din partea Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat (inițiator al procesului) au fost depuse, în repetate rânduri, cereri de amânare.

Drept consecință, multiplele trimiteri la rejudecare a cauzei, reprezintă niște circumstanțe obiective care nu îi pot fi imputate, fiind un element aferent înfăptuirii

justiției în Republica Moldova și pentru care răspunderea solitară o poartă statul Republicii Moldova.

Așadar, a evidențiat că prejudiciul moral suportat de ea, în corespundere cu jurisprudența CtEDO, este de 14 000 de euro, compus din suma de 1 500 de euro pentru fiecare an de judecare a cauzei (8 x 1 500) și 2 000 de euro scopul pentru miza pe care litigiul îl reprezintă pentru ea, având în vedere faptul că este vizat dreptul ei de proprietate asupra terenului care îi aparține.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei pentru perioada 21 martie 2021 - 13 martie 2020, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 14 000 de euro, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu și menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 februarie 2021, Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu a declarat recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii sau casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii de trimitere a cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le neîntemeiate și pasibile de a fi casate, deoarece prin soluțiile pronunțate și procedura de judecată în apel, a fost încălcat dreptul ei la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CEDO, din considerentul că nu a fost constatată încălcarea judecării cauzei în termen rezonabil, cu acordarea unei compensații echitabile pentru repararea prejudiciului moral, dar și la judecarea cauzei în apel, a participat judecătorul Ion Țurcan, cu toate că, anterior acesta a participat la examinarea fondului cauzei de bază, fapt care a avut ca consecință, aprecierea de către judecător a propriilor fapte, raportat la respectarea termenului de judecare a cauzelor în termen rezonabil.

La fel, a invocat că hotărârea primei instanțe a fost generată fără aprecierea particularităților cauzei, fiind reproduse argumentele tip ale intimatului.

La 13 aprilie 2021, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Elena Stratulat, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 128), fiind recepționată la 19 aprilie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 129).

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Justiției al Republicii Moldova să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 29 decembrie 2020 la adresa electronică a reprezentantului recurente, avocatului Adrian Grosu, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 107).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 februarie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. a) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei.

După cum rezultă din materialele cauzei, Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu înaintând acțiunea în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei pentru perioada 21 martie 2021 - 13 martie 2020, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 14 000 de euro, conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a respins acțiunea depusă de Elena Stratulat ca fiind neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu, instanța de apel prin decizia din 24 noiembrie 2020, a respins apelul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu și a menținut hotărârea primei instanțe.

Analizând decizia recurată sub aspectul criticilor de nelegalitate invocate de recurentă, care pot fi încadrate în dispozițiile art. 432 alin. (3) lit. a) CPC, instanța de recurs a apreciat că acestea sunt întemeiate, având în vedere următoarele considerente.

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, cererea de chemare în judecată privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare (denumită în continuare cerere de chemare în judecată) se depune conform regulilor de competență jurisdicțională stabilite la capitolul IV din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova și *se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.*

Raportând la caz prevederile normei enunțate, instanța de recurs constată că decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului comunei Trușeni, Primarului comunei Trușeni, Elenei Stratulat, Ion Apostol și alții cu privire la contestarea actului administrativ și recunoașterea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare, la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Hohlov și alții împotriva Consiliului comunei Trușeni și Primăriei comunei Trușeni cu privire la contestarea actului administrativ, la cererea de chemare în judecată a Tatiane Nosaci împotriva Consiliului comunei Trușeni și Primăriei comunei Trușeni, Elenei Stratulat și alții cu privire la contestarea actelor administrative și recunoașterea nulă a contractelor de vânzare-cumpărare a fost adoptată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, având în componență judecătorii *Ion Țurcan*, Iurie Cotruță și Natalia Simciuc.

Drept urmare, având în vedere că obiectul prezentei acțiuni îl constituie constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la soluționarea căreia, în ordine de apel, a participat și judecătorul Ion Țurcan, prin prisma art. 3 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 201, acesta nu mai putea participa și la examinarea cauzei în care se pretinde încălcarea.

Or, prevederile legale enunțate, în mod direct instituie restricția examinării cererii cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil în privința completului de judecată care a examinat cauza în care se pretinde încălcarea.

Respectiv, cele constatăte mai sus indică la soluționarea prezentei cauzei în instanța de apel cu încălcarea prevederilor legale procedurale aplicabile speței, în situația în care decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, contestată la caz, a fost adoptată cu participarea judecătorului Ion Țurcan, fapt ce indică la temeinicia recursului depus de către Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu.

Astfel fiind, întru evitarea încălcării elementelor inerente ale garanțiilor procesuale instituite la art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care reglementează dreptul la un proces echitabil, se impune admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel,

cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Elena Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu.

Se casează decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Stratulat, reprezentată de avocatul Adrian Grosu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic